

Vabariigi Valitsuse korralduse

„Riigiteede teehoiukava 2025–2028“ eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

„Riigiteede teehoiukava 2025–2028“ (edaspidi *THK*) on koostatud Liiklusseaduse § 1¹ alusel vastavalt riigi eelarvestrateegiale (edaspidi ka *RES*) 2025–2028 ja 2025. aasta riigieelarve seaduse eelnõule ning Euroopa Liidu eelarveperioodi 2021–2027 ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava ja partnerlusleppega riigiteede arendamiseks kavandatud vahendite mahule. THK-ga kinnitab Vabariigi Valitsus ehitus- ja rekonstrueerimise meetmete objektide indikatiivsed nimekirjad (lisad 2-3) ja kõikide meetmete indikatiivsed rahalised mahud (lisa 1).

THK koostas Kliimaministeerium Transpordiameti ettepaneku alusel.

THK redaktsioonid, juhendmaterjalid ning kinnitatud riigiteede ehitus- ja remondiobjektide nimekirjad on avalikustatud [Transpordiameti kodulehel](#).

Korralduse eelnõu valmistasid ette ja seletuskirja koostasid Transpordiameti Liikuvuse ja taristu kavandamise osakonna teehoiukava juht Tarmo Mõttus (telefon 511 3539; e-post tarmo.mottus@transpordiamet.ee) ja Kliimaministeeriumi (KLIM) teede- ja raudteeosakonna teede valdkonnajuht Julia Bergštein (telefon 511 9431; e-post julia.bergstein@kliimaministeerium.ee).

2. Korralduse eesmärk

Vabariigi Valitsuse korralduse eesmärgiks on täita liiklusseaduse volitusnorm (§ 1¹ lg 8) ja anda avalikkusele – nii rahastajatele, tee omanikele, teehoiuga seotud isikutele kui ka tee kasutajatele – ülevaade riigiteedel kavandatavatest töödest ja teehoiuks planeeritavatest vahenditest perioodil 2025–2028.

3. Korralduse sisu

THK kirjeldavas osas antakse ülevaade olemasolevast riigiteede võrgust, olulisematest andmetest ja seisukorrast. Lisaks avatakse teehoiu rahastamise põhimõtteid, selgitatakse nii riigieelarveliste vahendite kui ka välisvahendite kasutamist. Veel antakse lühiülevaade THK osaks olevatest meetmetest, nende sisust ja objektide valiku põhimõtetest. Selgitava osa lõpetab teehoiu vajaduste ülevaade kuni aastani 2030.

THK Lisa 1 Finantsplaan 2025–2028 sisaldab eraldatud rahaliste vahendite indikatiivset jaotust teedevõrgu säilitamis- ja arendamismeetmete vahel aastate lõikes.

Finantsplaanis on riigiteede teehoiukulude kavandamisel arvestatud 2025–2028 perioodi maksutulust laekuvate vahenditega 565 mln eurot, Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondi perioodi 2021–2027 vahenditega 84 mln eurot, Euroopa Ühendamise Rahastu (ingl k. Connecting Europe Facility) toel ehitatavate Rail Baltic ja riigiteede eritasandiliste ristmike ehituse vahenditega 12 mln eurot, CEF sõjalise liikuvuse meetme toetuste vahenditega 43 mln eurot ning kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemisest eraldatud vahenditega 6,9 mln eurot.

Võrreldes eelmise teehoiukavaga (2024–2027) suureneb aastateks 2025–2028 teehoiuks kavandatud vahendite maht kokku 29,8 mln euro võrra. 2025. aastal riigiteede hoiuks kavandatud riigieelarveliste vahendite maht on 15 mln euro võrra suurem kui 2024. aastal.

Riigiteed vajavad olemasoleva seisukorra säilitamiseks ja seisundi mõningaseks parendamiseks iga-aastaselt arvestuslikult 220 mln eurot. Järgneva nelja aasta jooksul on säilitamiseks võimalik kasutada keskmiselt 110 mln eurot aastas.

TEN-T põhivõrku kuuluvate teede nõuetekohaseks ja kaasaegsetele tingimustele vastavaks väljaehitamine aastaks 2030, välisõhus leviva müra vähendamine, intelligentsete transpordisüsteemide rakendamine, liiklusohutuse ja säästva liikuvuse parendamine ning kruusateedele katete ehitamine vajab iga-aastaselt kokku ca 150 mln eurot. Järgneva nelja aasta jooksul on teedevõrgu arendamiseks võimalik kasutada keskmiselt 68 mln eurot aastas.

2028. aasta kavandatud eelarve väike maht tuleneb asjaolust, et RESis 2025-2028 ei ole arvestatud järgmise EL eelarve perioodi võimalike vahenditega, kuna läbirääkimised ei ole veel alanud. Samuti ei ole hetke seisuga selleks perioodiks veel planeeritud Rail Baltic trassi ületavate viaduktide ja liiklussõlmede ehituse täpset mahtu.

THK lisades 2 ja 3 on toodud aastatel 2025–2028 kavandatud riigiteede ehitus- ja rekonstrueerimisobjektide nimekiri.

Ehitus- ja rekonstrueerimisobjektide nimekirjad on koostatud objektide valiku meetodika ja nende elluviimise valmisoleku alusel. Samas võivad nimekirjad mõnevõrra muutuda, kui plaanitud objekti realiseerimise eeldused olulises osas muutuvad (nt hanke nurjumine vms). Vastavad muudatused kajastatakse järgmise THK kinnitamisel.

4. Kokkuvõte

THKga kinnitatakse riigiteede hoiu korraldamise põhimõtted ja indikatiivsed rahastamismahud kululiikide lõikes aastatel 2025-2028 ning antakse ülevaade kavandatavatest tegevustest Eesti riigiteedel kuni 2030.a.

THK rahaline maht aastatel 2025-2028 kokku on 710,3 mln eurot, millest maksutulust laekuvad vahendid moodustavad 564,7 mln eurot ning välisvahendid 138,7 mln eurot ja kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemisest eraldatud vahendeid 6,9 mln eurot.

Võrdluseks - THK 2024-2027 perioodi maht moodustas 680 mln eurot, millest maksutulust laekuvad vahendid moodustasid 543,8 mln eurot ning välisvahendid 136,7 mln eurot.

Juhul, kui pärast teehoiukava kinnitamist muudetakse teehoiu korraldamise põhimõtteid või rahastamise mahtu, on vaja üle vaadata ja korrigeerida ka käesoleva kava kohustused ja tegevused.

5. Korralduse rakendamiseks vajalikud kulutused

Korralduses sätestatud teehoiukulud jaotuvad aastatele 2025–2028 ja on ette nähtud riigi eelarvestrateegias ning riigieelarves ja Euroopa Liidu eelarveperioodi 2021–2027 Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskavas ja partnerlusleppes.

6. Korralduse kooskõlastamine

Korraldus esitatakse eelnõude infosüsteemi kaudu kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile, Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile, Kaitseministeeriumile ning arvamuse avaldamiseks Eesti Linnade ja Valdade Liidule.

7. Korralduse jõustumine

Korraldus jõustub üldises korras.